

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 38, 41143 Biržai, tel., +370 682 53 998; +370 605 74 071 el. p. kontrolė@biržai.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188642518.

Biržų rajono savivaldybės tarybai
Biržų rajono savivaldybės administracijai

IŠVADA DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI

2024 m. spalio 22 d. Nr. K9-2
Biržai

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), prižiūrėdama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis.¹

Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija² – sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų (jeigu tokie limitai nustatomi) ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Išvada teikiama, atsižvelgiant į Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) administracijos prašymą³ pateikti išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti 1 600 000 Eur (vieno milijono šešių šimtų tūkstančių eurų) ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti. Numatomi finansuoti investicijų projektai:

- Sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose, J. Basanavičiaus g. 69A, statyba, I etapas (projekto veiklos – universalios sporto salės, inžinerinių tinklų, kiemo statinių statyba);
- Sporto bazės, esančios Vytauto g. 32, Biržuose, atnaujinimas (Biržų „Saulės“ gimnazijos stadionas);

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 67 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

² Ten pat 15 straipsnio 2 dalies 21 punktas.

³ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2024 m. rugsėjo 30 d. raštas Nr. SN-1726 „Dėl išvados apie galimybę savivaldybei 2024 m. imti ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti“.

▪ Komercinės bei pramonės ir sandėliavimo paskirties teritorijos Tiekimo g. ir Plento g., Biržų m., reikalingos infrastruktūros išvystymas ir sklypų Tiekimo g. 1A ir Tiekimo g. 5 pritaikymas investicijoms. (Biržų m., Plento g. rekonstravimas, užtikrinant geresnį pramoninės teritorijos pasiekiamumą⁴)

Skolinimosi reglamentavimas

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁵ nuostatas, savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁶ nustatytų limitų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes⁷ paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybių skolinimosi taisyklės⁸ nustato, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas) nustatytų limitų.

Savivaldybės skolos limitai

Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu,⁹ Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Vyriausybė, įvertinusi valstybės finansines galimybes, gali siūlyti Seimui Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą¹⁰. Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas savivaldybėms 2024 metams nenustatytas.

Prognozuojamos Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio¹¹ – 23 566,0 tūkst. Eur. Paskutinių pasibaigusių metų (2023 m.) Savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, suma – 4 719,7 tūkst. Eur. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas Savivaldybės skolos limitas (toliau – Skolinimosi rodiklis), yra 28 285,7 tūkst. Eur. Tokiu būdu Savivaldybės 2024 metų skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis,

⁴ Savivaldybės administracijos paaiškinimas: „Informacija pateikiama tik apie Plento g. rekonstravimo projektą, kuris yra sudėtinė didesnio projekto dalis“.

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 17 str. 1 d. 1 p.

⁶ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

⁷ kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais.

⁸ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4 p.

⁹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 4 str., 6 d.

¹⁰ Ten pat, 4 str. 8 d.

¹¹ Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, 2023 m. gruodžio 5 d. Nr. XIV-2297, 5 priedas.

finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus (60 procento Skolinimosi rodiklio), yra 16 971,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2024 m. birželio 30 d. buvo 7 079,3 tūkst. Eur arba 25,0 proc., iš jų:

- paimtų ir negrąžintų paskolų likutis – 5 100,5 tūkst. Eur;
- paskolų įsipareigojimai pagal daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo programą) – 500,4 tūkst. Eur;
- prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas – 1 478,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės skolos limito likutis 2024 m. birželio 30 d. yra 9 892,1 tūkst. Eur.

Planuojama imti 1 600,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskola investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 8 679,3 tūkst. Eur arba 30,7 proc. ir tai neviršytų Savivaldybei nustatyto skolos limito.

Fiskalinės drausmės taisyklės

Pagal Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatas¹², Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2024 metų rugsėjo mėn. paskelbtą 2024–2027 metams ekonominės raidos scenarijų¹³, kur šiuo laikotarpiu numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimai gali viršyti pajamas, tačiau ne daugiau kaip 1,5 procento.

Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Savivaldybei taikoma biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, leidžianti nustatytais atvejais koreguoti pajamas ir asignavimus. Planuojama imti ilgalaikę paskola, įvertinus 2024 metais numatomų įvykdyti skolinių įsipareigojimų sumą ir taikant lankstumo taisyklę, nepadidins Savivaldybės asignavimų daugiau nei 1,5 proc., lyginant su planuojamomis pajamomis.

Skolinimosi pagrindumas

Savivaldybės administracija nurodė, kad visi nurodyti projektai: Sporto ir sveikatingumo komplekso Biržuose, J. Basanavičiaus g. 69A, statyba, I etapas (projekto veiklos – universalios sporto salės, inžinerinių tinklų, kiemo statinių statyba); Sporto bazės, esančios Vytauto g. 32, Biržuose, atnaujinimas (Biržų „Saulės“ gimnazijos stadionas); Komercinės bei pramonės ir sandėliavimo paskirties teritorijos Tiekimo g. ir Plento g., Biržų m., reikalingos infrastruktūros išvystymas ir sklypų Tiekimo g. 1A ir Tiekimo g. 5 pritaikymas investicijoms (Biržų m., Plento g. rekonstravimas, užtikrinant geresnį pramoninės teritorijos pasiekiamumą) yra įtraukti į Biržų rajono savivaldybės 2024–2026 m. strateginį veiklos planą¹⁴.

Prisiimti įsipareigojimus pagal paskolų sutartis yra Savivaldybės skolinimąsi reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta skolinimosi forma. Savivaldybės administracijos

¹² Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06, Nr. XII-1289, 4 str.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas ir viešai paskelbtas 2024–2027 m. ekonominės raidos scenarijus, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2024 m. rugsėjo 19 d. pateikė išvadą Nr. BPE–5.

¹⁴ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024-02-01 sprendimu Nr. T-1 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ (su pakeitimais).

nurodyta planuojamos imti 1 600,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

Išvada

Biržų rajono savivaldybė gali imti 1 600 000 Eur (vieno milijono šešių šimtų eurų) ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti, laikantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų savivaldybės skolos limitų.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė